

ЦЕНТЪР ЗА
ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ДЕМОКРАЦИЯТА

Енергиен преход и енергийна сигурност в Европа: перспективи за развитие на офшорната вятърна енергия в Черно море

Съобщение до медиите

В контекста на военния конфликт в Украйна и нарастващите рискове пред енергийната и климатичната сигурност на Европа, възобновяемите енергийни източници засилват енергийната независимост и подобряват устойчивостта на енергийните системи. България трябва да предприеме действия и оползотвори 26 ГВт от техническия си потенциал за развитие на офшорна вятърна енергия в Черно море. Офшорната вятърна енергия е и в основата на постигането на амбициозните цели на ЕС за намаляване на въглеродните емисии с 55% до 2030 г.

Това са част от основните заключения от анализ на Центъра за изследване на демокрацията, който представя техническа и икономическа оценка на българския потенциал за развитие на офшорната вятърна енергия. Изследването беше представено от експерти на Центъра по време на изслушване в парламентарната Комисия по енергетика на **9 март 2022 г.**

В края на 2020 г. Европейската комисия определи Черно море като зона със значим потенциал в Стратегията за развитие на офшорна вятърна енергия. Българските териториални води на Черно море притежават **116 ГВт технически вятърен потенциал**, 26 ГВт от които могат да бъдат оползотворени в достъпни територии с наличните към момента технологични решения.

Анализът на техническия потенциал потвърждава резултатите на вече съществуващите оценки на Световната банка и на Съвместния изследователски център на Европейската комисия, като ги надгражда, използвайки национални данни и вземайки под внимание актуалните тенденции в развитието на технологиите за производство на вятърна енергия във водните територии.

Разглеждат се четири потенциални зони за изграждане на офшорни вятърни паркове, в които могат да се постигнат коефициенти на мощност от порядъка на 40 – 48%. Средните разходи за произведен мегаватчас електроенергия от фиксирани вятърни инсталации в близост до крайбрежната ивица се оценяват на стойност между 62 и 90 евро.

Офшорната енергийна индустрия би могла да има значителен принос за крайбрежните общности по отношение на създаването на висококвалифицирани работни места, както и за формирането на нови технологични клъстери и развитието на местни вериги на доставка на оборудване. Модернизацията на двете най-големи български пристанища (Варна и Бургас) и тяхното превръщане в центрове за декарбонизация и зелени иновации биха подкрепили формирането на вятърната индустрия по Черноморието. Необходимо е в спешен порядък националните стратегически документи да признаят потенциала на българските морски територии за нисковъглеродния преход на енергийния сектор.

Необходимо е създаването на нова регулаторна рамка за отключването на потенциала за инвестиции в офшорни вятърни проекти в Черно море. Тя би включвала необходимите административни и регулаторни промени, които да привлекат дългосрочни високотехнологични инвестиции в този все по-значим за ЕС сектор. Европейската стратегия за офшорна вятърна енергия не само признава всички тези неоползотворени възможности в Черно море, но и предлага навременна възможност за финансиране на предпоставките за формирането на регионална индустрия за вятърна енергия в България чрез финансовите механизми на Европейския зелен пакт.

В дискусиата, която беше модерирана от **Радослав Рибарски**, председател на Комисията по енергетика към Народното събрание, освен експерти от Центъра за изследване на демокрацията, се включиха още **Бръндуша Йоана Предеску**, посланик на Румъния в Република България, и **Роб Диксън**, посланик на Великобритания в Република България, които очертаха опита на своите страни в сектора, фокусирайки се върху възможните първи стъпки на България в тази насока. Офшорната вятърна индустрия в Обединеното кралство е на челните позиции в световен мащаб само в рамките на едно десетилетие. Посланик Диксън изтъкна водеща роля на частния сектор за развитието на офшорната индустрия на Великобритания до световно лидерство благодарение на (i) ясна амбиция и цели от правителството, (ii) подходящи финансови инструменти като договори за разлика и (iii) близко сътрудничество между правителството, регулатора и частния сектор.

Изслушването завърши с изказване на **Борислав Сандов**, заместник министър-председател по климатични политики и министър на околната среда и водите, който обобщи дългосрочните цели на България за енергиен и климатичен преход, и обособи ролята на офшорната вятърна енергия в осъществяването му в контекста на повисоките цели на Европейския съюз за намаляване на въглеродните емисии до 2030 г. Г-н Сандов посочи, че е от изключителна важност да се развие целия капацитет и потенциал за ВЕИ на България, за да се подобри националната енергийна сигурност. Представители на всички политически партии се обединиха в подкрепата си за нов законопроект, който да постави основата за развитие на офшорен вятър в България.

Говорители:

- **Радослав Рибарски**, председател на Комисията по енергетика към Народното събрание
- **Борислав Сандов**, заместник министър-председател по климатични политики и министър на околната среда и водите
- **Бръндуша Йоана Предеску**, посланик на Румъния в Република България
- **Роб Диксън**, посланик на Великобритания в Република България

- **Мартин Владимиров**, директор, Програма „Енергетика и климат“, Център за изследване на демокрацията
- **Д-р Мария Трифонова**, Стопански факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски“
- **Руслан Стефанов**, Програмен директор, Център за изследване на демокрацията

Мисията на **Центъра за изследване на демокрацията** е „изграждането на мостове между науката и политиката“. Центърът е независим, интердисциплинарен аналитичен институт, който съчетава широк спектър от знания, умения и възможности. Работата му в редица общественно-икономически области е свързана с изследвания, анализи и препоръки за подобряване на националните и европейските политики. За повече информация посетете <https://csd.bg/bg/>.

За повече информация:

Глория Трифонова

Сътрудник „Комуникации“

gloria.trifonova@csd.bg

Център за изследване на демокрацията

1113 София, България

Ул. „Александър Жендов“ 5

csd@online.bg